ZHETYSU UNIVERSITY

Jetisý ýnıversıteti

№11 (236)
24 qarasha
2023 jyl

JETISỲ OBLYSTYQ QOǴAMDYQ-SAIASI JASTAR GAZETI
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ МОЛОДЕЖНАЯ ГАЗЕТА ОБЛАСТИ ЖЕТІСУ

ВОЛЕЙБОЛШЫ ҚЫЗДАР ЕРЛЕДІ

Түркі әлемінің алтын бесігі - Түркістан қаласында II түркі Универсиадасы өтті. Туыстас түркі елдерінің студенттері арасындағы байрақты бәсекеге Жетісу университетінен волейболдан қыздар командасы да қатысып, жеңіс туын желбіретуге өз үлестерін қосты. Осылайша Қазақстанның волейболдан қыздар құрамасы II Түркі Универсиадасында алғашқы алтынды қанжығасына байлады. Әйелдер волейболында Қырғызстан мен Қазақстан арасындағы финалда Қазақстан командасы 3:0 есебімен жеңіске жетті.

Универсиаданың алғашқы жеңімпаздарын ҚР ҒЖБМ Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім комитеті төрағасының орынбасары Ақерке Абылайхан марапаттады.

Басқарма төрағасы – Ректор Қуат Баймырзаев дүбірлі додаға үкілеп қосқан үміткерлерін қабылдап, жарыс жолында сәттілік тілеп шығарып салған болатын. Ректор жеңіспен оралған студенттерге қолдау, ынталандыру мақсатында университет атынан сыйақы берілетіндігін де айтқан.

Универсиадаға түркі мемлекеттері ұйымына қатысушы елдердің (Қазақстан, Әзірбайжан, Қырғызстан, Түркия, Өзбекстан) және Венгрияның (байқаушы) 450-ден астам студент-спортшылары қатысты.

Спорттың 7 түрінен өткен жарысты ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі ұйымдастырды. Бұл Қазақстанның төрағалығымен Түркі мемлекеттері Ұйымының Х саммиті өткеннен кейін ұйымдастырылған алғашқы шара.

Ашылу салтанатында түркі мемлекеттері Ұйымы Бас хатшысының орынбасары Сади Джафаров, ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек, Түркістан облысының әкімі Дархан Сатыбалды сөз сөйлеп, түркі жастарына табыс тіледі.

ДОКТОРАНТТАРДЫҢ ШӘКІРТАҚЫСЫ 500 МЫҢ ТЕҢГЕГЕ ӨСЕДІ

АЛДАҒЫ 4-5 ЖЫЛДЫҢ ІШІНДЕ ДОКТОРАНТТАРДЫҢ ШӘКІРТАҚЫСЫ 500 МЫҢ ТЕҢГЕГЕ ЖЕТЕДІ. БҰЛ ТУРАЛЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРІ САЯСАТ НҰРБЕК МӘЛІМДЕДІ.

3 жыл докторантурада оқып, PhD алып шыққаннан кейін осы оқыған уақыты университетке келгенде есепке алынбайды. Оқытушылықтан бастауына тура келеді. Бізде оқытушы, аға оқытушы, қауымдастырылған профессор, профессор деп бөлінеді. Профессорлыққа жеткенге дейін біраз уақыт өтеді. Мақалалар жазып, гранттарға қатысуы керек. Сондықтан ең алдымен PhD қағидаттарын өзгертіп жатырмыз. PhD шәкіртақысын көтереміз. Биыл 217 мың теңгеге жетті. Жыл сайын 20 пайыз көтеріліп отырады. Алдағы 4-5 жылдың ішінде 500 мың теңгеге дейін жеткізу жоспарымызда бар, – деді министр.

СТУДЕНТТЕР МАРАПАТТАЛДЫ

2 бет

ӘЛЕМДІК ПЛАТФОРМА COURSERA ЖАЙЛЫ НЕ БІЛЕМІЗ?

3 бет

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ОҚЫТУ ЖӘНЕ ТӘРБИЕЛЕУ МАМАНДЫҒЫНА - 45 ЖЫЛ!

4-5 бет

УЧЕБА БЕЗ ГРАНИЦ: уникальные возможности обучения за рубежом для студентов

8 стр.

№11 (236) 24 qarasha, 2023 jyl

Gazeta.zhgu@mail.ru tel.:12-00

СТУДЕНТТЕР МАРАПАТТАЛДЫ

17 қараша – Халықаралық студенттер күніне орай мерекелік кеш өтті. Кеш Қазақстан Республикасы Ғылым және Жоғары білім министрі Саясат Нұрбектің студенттерге арналған бейнеқұттықтауымен басталды. Басқарма төрағасы – Ректор Қуат Баймырзаев барша студенттерді айтулы мерекемен құттықтады. Белсенді студенттерге төсбелгі тағып, Алғыс хатпен марапаттады.

Гуманитарлық ғылымдар жоғары мектебінің 4 курс студенті, «Rise Up» клубының президенті Дана Дубекова, «Биле ЖУ» байқауының екі дүркін жеңімпазы, Халықаралық «Жас Дарын» байқауының 1-орын иегері Шұғыла Айбекқызы, «Х фактор» жобасының финалисі Акбота Сабыржанова, Халықаралық «Magic voice» байқауының 1-орын иегері, республикалық «Алтын микрофон» байқауының бас жүлде иегері Амина Набиолдина, «ҚР-ның 100 үздік дарынды студенті» атанған, Ерметаев Шыңғыс, сондай-ақ Аружан Ажетова, Ділназ Имамуса, Назерке Даулетбеккызы «Белсенді қоғамдық қызметі үшін» төсбелгісімен марапатталды. Мерекелік шарада халықаралық, республикалық спорттық байқауларда топ жарып жүрген, белсенді студенттерді ынталандыру мақсатында ақшалай сыйақы берілді.

ҮЗДІКТЕР ІРІКТЕЛДІ

Дзюдодан университет студенттері арасында ҚР Ұлттық Студенттік Лигасына іріктеу өтті. Жарыстың мақсаты студенттік жастар арасында Дзюдо күресі мен салауатты өмір сүру негіздерін насихаттау, спортшылардың шеберліктерін шыңдау, университет құрама командасына іріктеу және студенттер арасындағы жолдастық қарым-қатынасты нығайту. Жарыс ҚР Дзюдо федерациясы бекіткен ережеге сәйкес 60, 66, 73, 82, 90, 100, 100+ салмақ бойынша өткізілді. Жарысқа қатысушы спортшылардың арасында Дзюдодан ҚР спорт шеберлері және спорт шеберіне үміткер палуандар болды. Тартысты бәсеке қорытындысы бойынша 1-орын Құқық және экономика жоғары мектебі командасына, 2-орын Жансүгіров колледжі командасына, 3-орын Гуманитарлық ғылымдар жоғары мектебі командасына берілді.

КЕМБРИДЖ УНИВЕРСИТЕТІ СЕРТИФИКАТЫНЫҢ ИЕГЕРІ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ

І. Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің Біліктілікті арттыру және қосымша білім беру орталығының базасында Орталық Азия университетімен бірлескен іс-шаралар аясында ағылшын тілі оқытушыларына «Enhancing Language Teaching Proficiency: A Macrostrategic Approach» тақырыбы бойынша тренинг өтті. Тренингті Орталық Азия Университеті академиялық мақсаттағы ағылшын тілі кафедрасының қауымдастырылған профессоры, білім беру саласының докторы (Эксетер университеті, Англия), CELTA (Кембридж университеті) сертификатының иегері Хамид Али Хан өткізді. Тренингке Гуманитарлық ғылымдар жоғары мектебінің, Біліктілікті арттыру және қосымша білім беру орталығының және Талдықорған қаласы колледждерінің ағылшын тілі оқытушылары қатысты.

ЗАМАНАУИ ҒЫЛЫМ, БІЛІМ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Жетісу университетінің базасында Халықаралық ғылыми-практикалық конференция өтті. Жиынға Қазақстан, Ресей, Қырғызстан, Қытай және Словакия жоғары оқу орындарының студенттері, магистранттары мен ғалымдары қатысты.

«ЮНЕСКО-ның Геопарктері: Ресей Федерациясы мен Қазақстан республикасының ұлттық заңнамасын дамыту» мәселесі пленарлық отырыста талқыланған қызықты тақырыптарының бірі болды. Бұл мәселені Ресей Федерациясы Қазан (Еділ) федералды университетінің доценті, з.ғ.к. Елена Лунева көтерді. Ғалымның айтуынша, Қазақстанда табиғатты құқықтық қорғау негізінен биологиялық және ландшафттық әртүрлілікті сақтауға бағытталған.

Конференцияның пленарлық отырысында Қырғызстан, ҚХР профессорлары мен отандық ғалымдардың баяндамалары тыңдалып, талқыланды. Жетісу университетінің оқытушы-лекторы Б.Шыңғаева «Медиация институтының даму мәселелері мен перспективалары» тақырыбында баяндама жасады.

Халықаралық ғылыми-практикалық конференция жұмысы 5 бағыт бойынша өтті. Онда «Гуманитарлық білім беруді дамыту үрдістері мен басымдықтары», «Жаратылыстану-ғылыми білім беру: дамудың өзекті мәселелері мен тенденциялары», «Қазіргі заман шындығындағы құқық және экономика: ұлттық, өңірлік және халықаралық өлшем», «Қазіргі білім беру жүйесінің тәрбиесі мен практикасы», сондай-ақ «Қоршаған ортаны қорғау және техникалық ғылымдарды жаңғыртудың өзекті аспектілері» талқыланды.

DAAD ЖӘНЕ ЭРАЗМУС + ЖОБАСЫНЫҢ ӨКІЛДЕРІМЕН КЕЗДЕСУ ӨТТІ

Жетісу университетінде DAAD және Эразмус+ интернационалдандыру жобасының өкілдері Тбилиси мемлекеттік университетінің классикалық әдебиет кафедрасының доценті доктор Ирина Дарчия және голландиялық профессор, Халықаралық тюнинг академиясының директоры Роберт Вагенаармен кездесу өтті.

Сарапшылардың келу мақсаты университеттегі Болон процесінің негізгі принциптері мен құралдарын, атап айтқанда ұтқырлық пен интернационалдандыруды сондай-ақ қос дипломды бағдарламаның іске асуын бағалау.

Қонақтар бүкіл әлем бойынша ЖОО жүйесін реформалау үшін қолданылатын білім беру тюнингі саласындағы тәжірибелерімен бөлісті. Бұл бағдарлама 2000 жылы Европалық комиссияның қолдауымен ұсынылған, мұнда бағдарламалардың әртүрлілігі, тұлғаға бағытталған оқыту және дербестігі ескерілген.

Осылайша, білім беру процесін біріздендіру үдерісі оқу мақсаттарын нақтылайтын, оларға қол жеткізу кезеңдерді анықтайтын және нәтижелерді адекваттық бағалауды қамтамасыз ететін құзыреттілік жүйесінен өтуі керек.

ЖУ ҚЫЗДАРЫ ЖЕҢІСКЕ ЖЕТТІ

Жетісу университетінің стадионында футзалдан Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің командасы мен Жетісу университетінің қыздар командасы арасында жолдастық кездесу өтті. Университетіміздің жаңадан құралған командасы өте жақсы ойын техникасы мен тактикасын көрсете білді. Қонақ команда да жоғары дайындықпен келгендерін ойын алаңында көрсетті. Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің командасы соңғы үш Универсиаданың, 2023 жылы Астана қаласында өткен ҚР Ұлттық Студенттік Лигасының және Алматы қаласының жоғары оқу орындарының арасындағы Чемпионатының чемпионы.

Университетімізде футзалдан қыздар командасын құру - ҚР Ұлттық Студенттік Лигасы құрылғаннан бері университет Спортклубының негізгі мақсатының бірі болып келген. Бүгінгі күні университетіміздің құрама командасы іріктеу жарыстарынан соң толықтай жасақталды. Негізгі ойыншылар Дене шынықтыру және спорт мамандығында оқитын студенттерден құрылған. Команда мүшелері: Нұрай Саматқызы, Дана Байбуран, Тоқжан Дуйсенғали, Аружан Муратбек, Асыл Какен. Жарыс қорытындысы бойынша 4:3 есебімен Жетісу университетінің қыздары жеңіске жетті.

«SMART PARKING» АҚЫЛДЫ ТҰРАҚ – БОЛАШАҚ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

ЖОО қызметкерлеріне арналған бет-әлпетті тану технологиясы бар тұрақ кеңістігін басқарудың зияткерлік жүйесін І. Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің ғалымы Анет Ибраимов әзірледі.

- Студенттер арасында автокөлік иелері көп болғандықтан оқу орнының қызметкерлері мен оқытушыларына көлік қоятын орын болмай қалады. Автотұрақты бір ретке келтіруді ойлап, резервтелген тұрақ орындарын қамтамасыз ету үшін «SmartParking» ақылды тұрағын ойлап таптым,-дейді автор.

Бейнетіркеу жүйесі жүргізушінің (қызметкердің) бет-әлпетін анықтай отырып, резервтелген орындардың бірінің құлпын лезде ашуды жүзеге асырады. Шлагбаумды ашу немесе жабу туралы шешім автоматты түрде қабылданады.

Тұрақ жүйесінде пайдаланып жүрген бейнетіркеу автомобильдің тек қана мемлекеттік нөмірлерін оқитын болса, бұл жүйенің ерекшелігі бет-әлпетті тану технологиясын қолдануында.

Анет Ибраимовтың айтуынша, бағдарламаның толыққанды жұмыс істеуі үшін мәліметтер базасына жүргізушінің бір ғана фотосуреті қажет. Сонымен қатар, жүйе жүргізушіге ата-аналарына, жұбайларына немесе балаларына тиесілі кез келген мемлекеттік нөмірлері бар көлікті пайдалануға мүмкіндік береді. Мобильді қосымшаның көмегімен тұрақ орнын брондау жеткілікті.

ӘЛЕМДІК ПЛАТФОРМА COURSERA ЖАЙЛЫ НЕ БІЛЕМІЗ?

Coursera – дәстүрлі сабақ өту негізінде құрылған онлайн платформа.

Coursera – әлемдегі 150-ден астам танымал университеттермен және колледждермен серіктес. Мұнда 2500-ден астам курстар, жүздеген мамандықтар және 40 миллион оқушысына ұсынылатын төрт ғылыми дәреже бар. Сонымен қатар смартфонға арналған қосымшасы да белсенді түрде жұмыс істейді. Курстардың басым көпшілігі Гарвард, Пенсильвания, Вирджиния және Мичиган университетінің білікті ұстаздарының қатысуымен және профессорларының қолдауымен жасақталған.

Қазіргі уақытта жаһандық білім беру платформасының 50 басым курсы қазақ және орыс тілдерінде қолжетімді, олар бағдарламалау және цифрландыру, математика, физика, маркетинг және басқа да салаларды қамтиды. Басым курстардың тізіміне АҚШ, Еуропа және Азияның жетекші университеттерінің бағдарламалары кіреді.

Сіз де coursera.org сайтына тіркеліп, бос уақытыңызды тиімді пайдаланыңыз.

Студенттік өмір несімен қызық?

Бала кезімізде адам өміріндегі ең қызық сәт - студенттік кезең дегенді жиі еститінбіз. Қазір І.Жансүгіров атындағы жоғарғы оқу орнының Қоғаммен байланыс мамандығының 2 курс студентімін. Оқимын деп ойламаған, жоспарламаған оқу орнында оқып жатырмын. Студенттік кезеңімнің бірінші курсын оқу мен жаңа таныстыққа арнадым. Енді қазір сол бір жақын болып кеткен жандардың өмірімнің соңына дейін қуанышымды бөлісер, арқа сүйер дос болып қалғанын қалаймын.

Ал қазіргі таңда оқуыма бұрынғыдан тереңірек ден қойып, университеттің жасаған мүмкіндігінің арқасында қоржынымды біліммен толтырып жатырмын. Бұл жоғары оқу орны мен күтпеген білімді беріп, көп мүмкіндік сыйлауда.

Алиса ЕСЕНБЕКОВА

Осыдан екі жыл бұрын І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің студенті атандым. Басында түскім келмеген университетті осылай жақсы көріп кетемін деген ой мүлдем болмады. Оған әсер еткен жанымдағы достарым. Қандай жағдай болмасын сені қолдап, саған қамқорлығын көрсететін жақын жандардың болуы. Міне көзді ашып жұмғанша 2 курс студентімін. Басында хабарым болмаған мамандыққа түскеніме шыны керек өкіндім, ауысып кеткім де келді. Бірақ оқытушылардың және ізденістің арқасында Қоғаммен байланыс мамандығына қызығушылық артып, ары қарай оқуға деген ниет артты. Өмірінің әр кезеңін қызықты ету өз қолыңда.

Сәкен ЗЕЙНЕП

Мектеп қабырғасынан кейін жаңа ортаға үйренісу әркім үшін қиындық тудырады. Университеттегі оқытушылар ең керемет жандар. Әр студенттің көңілін табуға тырысады. Университет оқытушылары мектеп мұғалімдеріндей емес, қатал деп ойлатын едім. Бірақ, Іляс Жансүгіров университеті оны жоққа шығарды. Оқытушылар сабақтарын қызықты етіп өткізеді. Мен өзімнің тобыммен ең алғашқы шығармашылық емтихан уақытында, жаз айында таныстым. Қыркүйек айында, бір-бірімізді толықтай танып, араласа бастадық. Менің өмірімдегі ең бақытты сәттің бірі, 11 сыныпта аңсаған арманымның орындалуы болды. Яғни, грант иегері атанған уақыт.

Қазіргі таңда Қоғаммен байланыс мамандығының 2 курс студентімін. Университетіміздің арқасында, білім алып, мол өмірлік тәжірибе жинап жатырмын. Біздің университетте Журналистика, Қоғаммен байланыс мамандығында оқитын студенттер үшін, үлкен мүмкіндіктер бар. Мәселен, Телестудияда хабар түсіргісі келетін болашақ журналист үшін бар жағдай жасалған. Арнайы камера, микрофон бәрі бар. Ал радиостудияда дауыс жазып, дикция қоямыз. Алда екі жылымыз қалды. Алғашында тек сабаққа көңіл бөлдім, кейіннен әртүрлі іс-шара, концерттерге барып, көңіл көтердім. Қазір ең қызық сәттерді өткізудеміз.

Аяулым ДӘУЛЕТБЕК

І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің 2 курс студентімін. Бұл университетке оқуға түскеніме еш өкінбеймін. Себебі, жан-жақты даму, өзіңді басқа қырынан көру үшін ЖОО көптеген мүмкіндік береді. Университетке түскенде бойымда қорқыныш болды. Осы уақытқа дейін Қоғаммен байланыс мамандығы туралы мүлдем естіп көрмеген адам үшін өте қиын. Білім алу барысында бұл мамандық болашақта сұранысқа ие мамандықтардың бірі екеніне көзім жетті. Оның бірден-бір себебі – универімiздегі оқытушылар деп білемін. Олар Қоғаммен байланыс мамандығы туралы көп мәлімет беріп, қызығушылығымызды арттыра түсті. Жастарға, болашақ студенттерге жүрек қалаған мамандықты таңдаңыздар дер едім. Мамандықты дұрыс таңдап, білім алу – арманға жетудегі алғашқы қадам.

Меруерт АБДУҒАПАР

ИНТЕРАКТИВТІ БЕЙНЕСТУДИЯ – «DAVINCI»

І. Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің жаратылыстану жоғары мектебі мамандарының командасы IT-орталық директоры Жалғас Ахметовтың жетекшілігімен онлайн курстар, бейнесабақтар жазуға және вебинарлар өткізуге арналған «Қашықтан оқытуға арналған заманауи - DaVinci интерактивті бейнестудия» әзірлегені үшін патент алды.

Онлайн оқытуға сұраныс артқандықтан білім беру мекемелері бейне контент құра отырып, сапаға ерекше назар аударуы тиіс. Ол үшін сабақ және дәрісті жазатын, стримдерді өткізетін бейнестудия қажет. Жоба авторы осыны ескере отырып заманауи - DaVinci интерактивті бейнестудиясын жабдықтады.

Айта кету керек, бұл технологияны Сколково, Skillbox, Синергия университеті және көптеген білім беру саласындағы көшбасшы мекемелер белсенді қолданады. Алайда, шетелдік технологиядан айырмашылығы, бейне студияның отандық нұсқасы қол жетімді бағада. Мәселен, Жалғас Ахметовтың командасы құрған интерактивті студия құны бар-жоғы1 млн. теңге болса, IDesk (10 млн.теңгеден астам) SVETAK (шамамен 4 млн. теңге). Яғни, ресейлік аналогтары анағұрлым қымбат.

Әзірлеушілер тобы бұған дейін де тәжірибелік-конструкторлық санатындағы көптеген жобалар жасаған. Республикалық «Тәуелсіздік ұрпақтары» және университетішілік «Жас Ғалым» байқауындағы жеңісі осыны айғақтайды. Ал жобаның ғылыми жетекшісі Жалғас Ахметовтың ҒЖБССҚК, РҒДИ (РИНЦ) базаларында, халықаралық конференцияларда 15-тен астам ғылыми еңбектері жарияланып, 4 оқу құралы шықты.

2-3 бетті дайындаған Әйгерім ИЕБЕКОВА.

Gazeta.zhgu@mail.ru tel.:12-00

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ДАМЫТУ, ТӘРБИЕЛЕУ МӘСЕЛЕСІ МЕМЛЕКЕТТІК САЯСАТТЫҢ АЖЫРАМАС БӨЛІГІ БОЛЫП ОТЫР. ӨЙТКЕНІ, БАРЛЫҚ ТӘРБИЕ МЕН БІЛІМНІҢ АЛҒАШҚЫ БАСПАЛДАҒЫ – БАЛАБАҚША ДЕСЕК ҚАТЕЛЕСПЕЙМІЗ. ОСЫ ОРАЙДА «МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ОҚЫТУ ЖӘНЕ ТӘРБИЕЛЕУ» МАМАНДЫҒЫНЫҢ МАҢЫЗЫ ЗОР.

І. ЖАНСҮГІРОВ АТЫНДАҒЫ ЖЕТІСУ УНИВЕРСИТЕТІНДЕ ОСЫ БІР МАҢЫЗДЫ МАМАНДЫҚТЫҢ ҚҰРЫЛҒАНЫНА БИЫЛ 45 ЖЫЛ ТОЛЫП ОТЫР. ЕНДІ ӨТКЕНГЕ СӘЛ ШЕГІНІС ЖАСАП, ТАРИХҚА ҮҢІЛСЕК.

Институт ректоры ф.ғ.к., профессор Мырзатай Жолдасбеков қалалық студияда «Мектепке дейінгі педагогика» факультетінің 1978-1983 жж. басшыларымен

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ОҚЫТУ ЖӘНЕ

1978 жылы Талдықорған педагогикалық институтының «Музыка және педагогика» факультетінің құрамында Қазақстандағы педагогика ғылымының «Мектепке дейінгі педагогика» саласы бойынша «Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу» мамандығына дайындау ісі басталып кетті. Алдымен орыс тілінде, араға жыл салып, 1979 жылы қазақ топтарына 50 студент қабылданады. 1980 жылы «Мектепке дейінгі педагогика» факультеті аталып, басқа корпусқа көшіріліп, өз алдына факультет болып қалыптасты.

1981 жылы 31 наурызда Талдықорған педагогикалық институтының білім мен практиканы ұштастыра беру іс-тәжірибелері қорытындыланып, мамандықтардың талапқа сай дайындалуына орай Халықтық білім беру министрлігі алқасының шешімімен Қазақстанның барлық педагогикалық жоғары оқу орындарына пайдалануға ұсынылды.

1984 жылдың мамырында ЖОО арасындағы социалистік жарыстың қорытындысы бойынша институт КСРО Білім Министрлігінің Қызыл Туымен марапатталды. Жоғары оқу орындары ішіндегі мұндай жетістік институт ұжымын оқу-тәрбие ісіне құлшындыра түсті. Бұл жетістікте «Мектепке дейінгі педагогика» факультеті алдыңғы шепте көрініп жүрді.

Кафедра меңгерушісі Шайзинда Жанадиловтың бастамасымен мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу мамандығына ЖОО-ның типтік бағдарламасы министрліктің бекітуімен алғаш рет қазақ тілінде шығарылып, өзге оқу орындарына қолданысқа енгізілді.

Факультетте алғашқыда тек «Мектепке дейінгі педагогика» кафедрасы болса, 1982 жылы «Мектепке дейінгі тәрбие әдістемесі» кафедрасы ашылды.

1994 жылы «Қазақ балабақша бағдарламасы» проблемасы бойынша уақытша ғылыми-зерттеу комитеті (ВНИК) құрылды. Факультеттің профессор-оқытушылар құрамы ғылыми тұрғыда беки түсуіне бір ықпал еткен жайт Москва, Ленинград, Алматы қалаларының аспирантураларына Т.В.Ким, Т.А.Макеева, М.К.Ибраимова, Р.К.Аралбаевалардың оқуға жіберіліп, кафедралар санының үздік түлектерімен толыға бастауы.

«Мектеп жасына дейінгі тәрбие методикасы» деп аталатын кафедрада музыка, мектепке дейінгі балалар тілін дамыту, элементарлық математика, табиғаттану, орысша тәрбиеленетін мектеп жасына дейінгілерге қазақ тілін оқыту, мейрамдар ұйымдастыру сияқты пәндер әрі теориялық, әрі практикалық тұрғыда жүргізілді. Бұл бағытта Москва қаласындағы КСРО-ның ғылым академиясына қарасты мектепке дейінгі ғылыми-зерттеу институтының ғалымдарымен (директоры И.И.Подьяков), лаборатория зерттеушілерімен (меңгерушісі Ф.А.Сохин) факультеттің ғылыми ізденушілері байланыс орната білді. А. Арысбаева мектепке дейінгі педагогика оқулығының авторы В.И.Ядешконың жетекшілігімен Ленин атындағы МГПУ-де тағылымдама өтіп, зерттеу жұмыстарын бастайды. Мектепке дейінгі мекемелерге педагог әрі психолог мамандарын ғылыми негізде даярлайтын факультеттің шебер мектебін құрғызу мақсатында кафедралардың ассистенттері сол кездердегі Москва, Томск қалаларының осы саладағы білім беру және зерттеу орталықтары ғалымдарымен (А.Г.Арушанова, Г.Г.Кравцов, Поздняк Л.В.) кафедра ассистенттеріне жетекшілік ете бастады. Оқытушы-профессорлар қатары да көбейе түсті. Атап айтқанда, 1980-1993 жылдар аралығында мектепке дейінгі педагогика кафедрасынан: А.Д.Каретная. (ҚазПИ Алматы), Т.А.Макеева (Санкт-Петербург), Т.В. Ким (ҚазПИ Алматы), «Мектепке дейінгі оқыту әдістемесі» кафедрасынан: Р.Қ.Аралбаева (Москва, А.И. Герцен атындағы РМПУ), А. Б. Бакраденовалар (Қаз.Мем.Қыз.ПИ.,Алматы) ғылыми зерттеулерін сәтті аяқтап, диссертацияларын қорғап шықты.

1994 жылдан №1, №10, №42, №45, №52 балабақшаларда мектепке дейінгі педагогика кафедрасының ғылыми-зерттеу филиалдары құрыла бастады.

Факультеттің ғылыми кеңесі мүшелері жоспарлы түрде оқытушылар мен іштей және сырттай оқитын студенттердің әлеуметтік жағдайына, ҚР білім беру министрлігі тарапынан бекітілген оқыту бағдарламалары бойынша оқытылып жатқан студенттердің әр сессиядағы білім нәтижелеріне сараптама жасап тұратын. Факультет кеңесі мүшелігіне топ басшылары, комсоргтары мен оқу озаттары қатысатын.

Факультет кеңесінің шешімімен 1983-1990 жылдар аралығында «Мектепке дейінгі педагогика және психология пәнінің оқытушысы, мектепке дейінгі тәрбие бойынша әдіскер» классификаторы бойынша дайындалатын 4-курс студенттерінің кәсіби педагогикалық практикалары Алматы, Балқаш, Қызылорда қалаларындағы педучилищелерде өткізіліп тұрды. Институттың мектепке дейінгі педагогика факультетінің алғашқы түлектері тарихы терең М.Мәметова атындағы Қызылорда педагогикалық училищесінде практикадан өтті. 1979 жылы ақынның туғанына 85 жыл толуына байланысты әдеби музей ашылған болатын. Қызылорда қаласында Мәншүк Мәметова атындағы педагогикалық *училищеде өткен практика кезінде студенттер І.Жансүгіровтің әрі шәкірті, әрі қаламдас тұстасы болған Асқар Тоқмағамбетовпен кездесті. Қазақстанның бұрынғы орталығы болған өңірден І.Жансүгіровтың өміріне қатысты материалдар жинастырып, музейге қажетті ерекше сұхбаттар жүргізіп, ақынның көзкөргендерімен кездесулер ұйымдастырды.*

1982 жыл. Алғашқы түлектердің соңғы қоңырауы

1983 жыл 20 мамыр. Алғашқы қазақ топтарының соңғы қоңырауы

«Мектепке дейінгі тәрбие методикасы» кафедрасы ұжымы. 1985 жыл

Мектепке дейінгі педагогика кафедрасының ұжымы. 1989 жыл

Манасбаева Ақсұлу (доцент) Музыка-педагогика факультетінің деканы

Когай Ростислав п.ғ.к., Халық ағарту ісінің үздік қызметкері. Мектепке дейінгі педагогика факультетінің деканы

Жанадилов Шайзинда (доцент) Мектепке дейінгі педагогика кафедрасының алғашқы меңгерушісі

Ибрагимов Ұлугбек Мектепке дейінгі педагогика кафедрасының меңгерушісі

Қызылорда, 1982 жыл. І.Жансүгіров туралы жазылған ақын естелігі кітабымен студентіміз Иманбеков Тұрғанғали

Училище ұстаздарынан тәжірибе алмасумен қатар «Сыр елімен сырласу» атты әдеби кеш өткізіп, практиканттар тоқсан жастағы ақын алғысын алған. Жетісу ән-күйлерін орындап, І.Жансүгіровтің лирикаларын оқыған концерттік бағдарлама бүгін де тарихқа айналды. Мектепке дейінгі мамандықты алғаш бітірген түлектер бүгіндері балабақша меңгерушілері, мектепке дейін білім беру менеджерлері, ғалымзерттеушілер.

Факультетте ұйымдастырылған әртүрлі шаралар студенттердің жан-жақты өнерлі болып шығуына, ғылымға ұмтылуына ықпал етті.

Домбырада Гүлмайдан Сүндетова мен Бекжигитова Күләш, ұлттық аспап пен баянда Өтепбергенова Дариға және ИманбековТұрғанғали

Одақтық Ғылым Академиясының «Мектепке дейінгі педагогика» институты ғылыми қызметкерлерімен тығыз байланыс орнатып, 1992 жылы институттың 20 жылдық мерейтойына орай осы ғылыми орталықтан бірнеше ғалымдар келіп, конференция өткізілді.

Шетел және КСРО ғалымдарымен байланыс орнатып, нәтижесінде факультетке осы мамандықтар бойынша тағылымдама өткен бес ғылым кандидаты, төрт аспирант қосылды. Алматы Қазақ Қыздар педагогтік институты, Абай атындағы АлМҰУ аспирантураларына қабылданған оқытушылардың ғылыми ізденістері арқасында Меңлібекова Г.Ж., Иманбеков Т., Нурахунова А.А., Ханина Н.Н., Шужебаева А.И., Тасжурекова Ж.Т., Капенова А.А, Баримбеков Н.Ж., Абишева Э.Д., Мамекова А.Т. педагогика тарихы, мектепке дейінгі педагогика және психология, оқыту әдістемелері тақырыптарында диссертациялар қорғап, ғылым кандидаттары, докторлары атағына ие болды.

ТӘРБИЕЛЕУ МАМАНДЫҒЫНА - 45 ЖЫЛ!

Жұмыс беруші №42 балабақша меңгерушісі С.Сейілғазинованың практикалық сабағынан көрініс

Педагогика және психология жоғары мектебінде республиканың мектепке дейінгі мекемелеріне тәрбиеші, бастауыш сынып мұғалімі және арнайы білім беру мектептеріне педагогтар мен психологтар даярланып келеді. Бұл мектептің негізі қаланып, даму кезеңдері Е.Ш. Темиров (1998-2008), Х.Т. Наубаева (2008-2015), С.А. Сочин (2015-2017), М.Т.Кантуреев (2017-2018), К.Т. Ыбыраимжановтар (2018-2023) сынды декандар атқарған уақытта ғылыми-практикалық әлеуеті көтеріле түсті.

Болашақ мектепке дейінгі ұйым мамандарын даярлауда қазіргі білім беру бағдарламасы бойынша педагогика ғылымдарының кандидаты, оқытушы-дәріскер Н.Н. Ханина., қауымдастырылған профессор (доценттер) Ф.Б Бөрібекова., А.Б Бакраденова., А.А Капенова; PhD докторлары оқытушы-дәріскерлер Г.С. Майлыбаева, С.А Фейзулдаева; оқытушы-дәріскер, магистрлер ББ жетекшісі А.С. Таурбекова, Г.А Тажиновалар еңбек етіп келеді. Түлектер магистратура мен докторантурада білімдерін жалғастырып, оқу мен тәрбие, мәдениет салаларында, түрлі қоғамдық салада қызмет етіп жүр.

І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті – педагогикалық бағыттағы мамандықтарды халықаралық аккредиттеуден өткізген Қазақстандағы алғашқы оқу орны. «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу» мамандығының студенттері әр жылда өтетін Республикалық студенттердің пәндік олимпиадасына белсенді қатысып, жүлделі орындарға ие болып келеді. 2010 жылы алғаш рет Алматы қаласында Қазақ қыздар педагогикалық институтында ұйымдастырылған «Балаға жүрек жылуы» атты І Республикалық Студенттердің пәндік олимпиадасында «Құлагер» тобы жүлделі ІІІ дәрежелі орын иеленді. (Топ жетекшісі п.ғ.к., доцент Капенова А.А).

2011 жылы ІІ Республикалық студенттердің пәндік олимпиадасында жас ерекшелік педагогикасы мен психологиясы кафедрасының доценті., п.ғ.к. Шужебаева А.И жетекшілігімен «Қарлығаш» тобы жүлделі ІІІ орынға ие болды.

2012 жылы Тараз мемлекеттік педагогикалық университетінде өткен байқауда І. Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университетінің «Күншуақ» командасы ІІІ орын алды. Команда жетекшісі жас ерекшелік педагогикасы мен психологиясы кафедрасының аға оқытушысы С.Б. Абдеева.

2013 жылы Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университетінде ұйымдастырылған республикалық студенттердің пәндік олимпиадасында І. Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университетінің командасы «Балаға деген жүрек жылуы» номинациясын иеленді. Команда жетекшісі жас ерекшелік педагогикасы мен психологиясы кафедрасының аға оқытушысы Абдеева С.Б. 2014 жылы Өскемен қаласындағы С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан мемлекеттік университетінде өткен байқауда «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу» мамандық студенттерінен құрылған «Sunny» командасы ІІ орын алды. Топ жетекшісі жас ерекшелік педагогикасы мен психологиясы кафедрасының аға оқытушысы Таурбекова А. С.

2015 - 2016 жылдары І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университетінің «Жетісу» командасы Таурбекова Айнур Сапашевнаның жетекшілігімен академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінде өткен студенттердің пәндік олимпиадасында жүлделі ІІІ орын алды. 2017 жылы Таурбекова А.С. жетекшіліктерімен академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінде өткен байқауда І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университетінің «Sunny» тобы ІІ орын алды.

«Мектепке дейінгі және бастауыш білім беру» зертханасынан көрініс

2019 жылы Өскемен қаласы С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университетінде өткен Х республикалық студенттердің пәндік олимпиадада жүлделі ІІІ орынды иеленді. Топ жетекшісі жас ерекшелік педагогикасы мен психологиясы кафедрасының аға оқытушысы Таурбекова А. 2020 жылы Қорқыт ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетінде «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу» мамандығының студенттер командасы ІІ орын алды. Топ жетекшісі оқыту және тәрбиелеу кафедрасының аға оқытушысы Тажинова Г.А.

2022 жылы Ы.Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институтында өткен XIV республикалық пәндік олимпиядада университет командасы жүлделі І орынға шықты. Жетекшісі оқыту және тәрбиелеу білім беру бағдарламасының магистрі, оқытушы-дәріскер Таурбекова А. С.

Биыл университетімізде «Жетістік педагогикасы: мектепке дейінгі тәрбиеде инновацияларды іске асыру практикасы» тақырыбында XV республикалық пәндік олимпиада өткізілді.

Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу ББ бойынша республика балабақшалары үшін Жетісу өңірінде педагог мамандар даярлап, оқытушы-профессорлар ұжымы ғылыми зерттеу жұмыстарымен де белсенді айналысуда.

Оқыту және тәрбиелеу әдістемелері білім беру бағдарламасының нәтижесі жыл соңында «Мектепке дейінгі білім беру инновациялары» тақырыбында конференция өтті.

Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу мамандығының білім беру бағдарламасы ғылыми зерттеушілік, ғылыми семинарлар мен оқу үдерісін ұйымдастыру жұмыстары (студенттер мен магистранттарға арналған дәрістер) бойынша талаптар күшейіп, білімгерлердің де гранттық жобаларға қатысуы жоспарланып отыр.

Білімгерлердің жетістіктері де аз емес.

2020 жылы «Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу» мамандығы педагогикалық ғылымдар бойынша студенттердің ғылыми-зерттеу жұмысына арналған республикалық байқауында Білім және Ғылым министрлігінің І дәрежелі дипломымен Бондарь Маргарита марапатталды. (Ғылыми жетекшісі: Гүлмира Майлыбаева). 2022 жылы Еуразия гуманитарлық институты базалық жоғары оқу орнында Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу бағдарламалары бойынша өткізілген республикалық СҒЗЖ байқауында Рахманбек Айгүл ІІ дәрежелі дипломмен марапатталды. (Жетекшісі: Салтанат Фейзулдаева). 2023 жылғы Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындары студенттерінің ғылыми-зерттеу жұмыстары республикалық конкурсының үздік ғылыми жұмысы – «Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу» білім беру бағдарламасы бойынша ҚР Ғылым және Жоғары білім министрлігінің І дәрежелі дипломымен Майлыбай Мөлдір марапатталды. (Ғылыми жетекшісі: Жадыра Жексембаева).

Оқыту және тәрбиелеу әдістемесі білім беру ұжымы оқу процесі мен ғылыми зерттеулерді уақыт талабына сәйкес жұмыс берушілермен байланыста ұйымдастыру үшін «Мектепке дейінгі және бастауыш білім беру» зертханасы ашылды. Бұл шешім МДҰ тәрбиешілерімен дуалды оқыту жүйесін енгізуде тиімді болды.

Жұмыс беруші мекемелермен семинарлар өткізу мектепке дейінгі болашақ педагогтердің кәсіби біліктілігін арттыруда теориялық білімді іс-тәжірибемен сабақтастыруды жүзеге асырады.

І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті 2022 жылы «Атамекен» ҚР Ұлттық кәсіпкерлер палатасы, ҚР Білім және ғылым министрлігімен бірлесіп өткізген жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларының рейтингісіне қатысып, оң нәтиже көрсетті. Білім беру бағдарламалары рейтингісінің нәтижелері бойынша 1 орынға – Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу ББ ие болды.

І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің оқу-тәрбие жұмыстарын жүргізу үшін барлық мүмкіндіктер жасалған. Сандық технологиялармен жабдықталған аудиторияларда теориялық білімдерін практикамен ұштастырып, студенттерге толыққанды білім алуға мүмкіндік береді.

Педагогика және психология жоғары мектебінің деканы PhD философия докторы Ерлан Хаймулдановтың басқаруымен оқыту процесінде оқытушы-профессорларының жоспарын жүзеге асыруға әлеуеті жеткілікті.

Музыка және мектепке дейінгі педагогика студенттерінің облыстың еңбек жеңімпаздарымен кездесу іс-шарасы, 1986 жыл

(Жалғасы. Басы газеттің өткен санында)

ІЛИЯС ЖАНСҮГІРОВТІҢ ТАШКЕНТКЕ САПАРЫ

Ташкентте газет жұмысында жүрген Ілияс Жансүгіровті филология ғылымдарының докторы, профессор Әуелбек Қоңыратбаев жас кезінде көрген екен. Оны кейін былай деп еске алады: «... Сол жылы мен Ташкенттегі қазақ газетінде Ілияспен бірге қызмет істедім. Онда Ілияс 20-25 шамасындағы, мұрты жаңа тебіндей бастаған жас жігіт еді. Қазақы қыр киімді болатын. Басында үш құлақ тымақ, сыртын ақпен тыстаған шолақ тон, аяғында жұлықтаған сәнді киіз етік, қолында қысқа мойын ақ домбырасы болушы еді. Сол домбырамен ән салатын. Сол күндерден бастап, Ілияс менің өз ағамдай болып кетті. Қазақ баласында мұндай кішіпейіл, ақылды, ақкөңіл, адамды сирек көрдім.

Ол кезде мен 15-те едім...» - дейді. Ілиястың қасында болып, оның мейірбандығын, жастарға деген қамқорлығын еске алып.

Ташкент қаласында жарты жыл оқуда жүргенде Ілиястың қаламынан бірқатар өлең, мақалалар туып, газет бетінде жарық көреді. Мәселен, осы тұста оның оншақты өлеңі шыққан екен. Атап айтсақ, «Боранда», «Арыным», «Ортақшыл партияға», «Елге шыққанда...ов не айтады», «Бейсембек болыс», «Жас бұлбұлдарға», Жарлылар ұйымының жетісі», «Ақшам», «Ағынды менің Ақсуым», «Жалпы жасқа», «Жетім», «Анам тілі», «Қазақы қорытынды», «Некешілдер», «Молданың мінәжаты», «Жастар ұраны» және тағы басқа да өлеңдері. Оның ішінде ең алғаш қазақ жастарының органы болған «Жас алаш» газетіне «Жалпы жасқа» өлеңі бірінші бетінде жарияланады.

Бірақ бұл өмірі одан әрі жалғасын таба алмайды. Оған себеп – әлеуметтік жайт пен қоғамдағы болып жатқан төңкеріс пен алапат оқиғалар. Оны былай деп көрсетеді: «Жаз шығысымен оқымай және кеттім....Елге жұттан сақтауға шөп дайындататын агитаторы болып Жетісуға, тура өз ауылыма кеттім. (Ташкент қаласынан) Институт мұғалімі болып шықты деген қағазды ала кеттім. Бұл – 1921 жыл. Жаз.

Елге келдім. Жетісуда жарлы-жалшы ұйымдастырыла бастаған. Кедейлерге байлардан сауын-көлік алынып үлестірілді. Осы жұмысқа араласып кеттім. Әдебиет оқып, жазу деген жайына қалды. Бірақ анда-санда Алматыда шығатын «Кедей еркі» деген газетке тілшілік қылдым. Ұмытпасам, онда бір-екі өлеңім басылды.Сол «Тілшіде» күні бүгінге шейін жазып тұрам. Тәшкендегі «Жас қазақ», «Сана», «Шаншар» журналдарына материалдар жібере бастадым. Бұлардың басылғандары да, басылмағандары да болды.

Әлеумет қызметіне араласып кеткендігім, Жетісу облыстық атком мүшесі, ағарту бастығы, институт басқарушы, газет шығарушы, жазу мен қалам... Білім аздығы, надандығым басымдағы діңкеме тие берді. Оқуды қатты аңсай бердім. Аяғында 1925 жылы күзде тілегім бойынша Жетісудың партия ұйымы оқуға жіберді. Мәскеуге келіп, осы күнгі оқып жүрген Мемлекеттік Журналистер институына түстім.

Тәшкенде алты ай оқыдым. ГИЖ-де оқығалы 3-ші жыл. Барлық тізе бүгіп оқығанымды санағанда 38 ай оқыған болам...» – дейді.

Ілияс Ташкент қаласында болған тұста, яғни 1921 жылы 19 тамызда хат жазады. Ол хат алушының есімі белгісіз. Біздің тұспалымыз бойынша бұл Ғани Мұратбаев болса керек. Өйткені, Ілияс Ташкент қаласында оқуда жүргенде, «Жас алаш» газеті құрылады да газеттің негізін қалаған жастар ұйымының жетекшісі Ғани Мұратбаев Ілиясқа өлең жазу тапсырады. Ілияс «Жалпы жасқа» деген өлең жазып, оны газеттің алғашқы бетінде жариялайды. Сол сәттен бастап, Ілияс пен Ғанидың арасында байланыс орнайды, хат жазысады.

Енді хаттың мәтініне көңіл қояиық:

N8, Ілияс Жансүгіровтің хаты.
1921 ж. 19 тамыз.

Мейірімді Ғ. Аға!*

Төменде хал-жайымды айтып өтініш ұсынамын. Кейіпіңізге келіспесе, кешірім өтінем.

Мен далалы жердегі дүниеден бейхабар жүрген, құмдағы еліңіздің баласымын. Маған қазақша қол қысқа болғандықтан тіршілік ағыны ауырлығын салып, тұрмыс қысыңқы болып, тәртіпті – теуір жердің аты болмаса, иісін сезгем жоқ. Бірақ қазақ казитасы шыға бастап, Абай, Ахмед, Шаһ-Карим, Мағжан һәм Сіздің түрлі кітапшаларыңыздағы өлеңдер мен сияқты үлгі көрмеген сынық көңіл бауырыңыздың жүрегін жылытып, еріксіз елжіретіп, иелерін тым сағындырушы еді.

Сондай хал-жайы бар бауырыңыз биыл көп жол азабын көріп, осы Ташкенге келіп еді. Мұнда жасымнан сағынған, көруге ынтық болған Сізді көріп, мәжілістес болып жүргеніме өзімді бақытты санаймын.

Менің 15-16-ыншы жылдарда жазылған «Балдырған» өлең кітапшам бар еді, һәм 18-інші жазылған бір сыпыра өлеңдерім бар еді. Бұларды анау әзірде Уәлиханға беріп едім, және осы күнде «Қызыл жалау» деген аз ғана жырымды жазып сізге ұсынам. Өтінішім: мен сияқты талабы бар, тәртібі жоқ шала жүрген бауырыңыздың жазушылыққа бетін түзеп, осы жазғандарымның жарыққа шығуына себеп болуыңызды күтем.

Кішілікпен Ініңіз
Ілияс Жансүгіров...»[11].

*Хат алушының есімі белгісіз**

Хаттан түсінгеніміз Ілиястың жол азабын көріп, оқу іздеп келгенде, өресі биік, мүмкіншілігі мол адамға хат жазып, өзінің ішкі толғанысын, көрген азабын, арман-мақсатын қағазға түсіреді. Әрине, ол мақсаты кейін іске асады. Талабы - жазушы болу еді. Түбі оған да жетеді. Кейін дарынды ақын, қабілетті жазушы, қарымды драматург, айтулы аудармашы, белгілі публицист болып, қазақ елінің көгіне шыққан қаламгер болады. Осының бәрі де Ташкен қаласындағы ең алғаш көрген тәлімі, өнегесі, тәжірибесі болғандығы анық. Жарықтық Абай айтпақшы: «Адамзатқа не керек? Сүймек, сезбек, кейімек, ақылмен ойлап, сөйлемек»... болса, осы дәрежедегі биікке сүйреген Ілиястың оқу, білім мен талабы, арманы келешегіне жол салып берді.

Ілияс Жансүгіров осылай Ташкент қазақ институты жанындағы 2 жылдық оқытушылар дайындайтын курсын бітірді. Осы оқу орны жөнінде аз-кем болса да оның тарихына көз жүгіртсек. 1917 жылдан жұмыс істеген Қазақ педагогикалық училищесінің негізінде 1920 жылы 1-қазанда Ташкент қаласында Қазақтың тұңғыш жоғары оқу орны - Қазақ Халық Ағарту институты ашылады.

Қазақ Халық Ағарту институтының ашылу мақсаты - қазақ халқының мәдени - ағарту мұқтаждығына қызмет ету, мектепке дейінгі тәрбие қызметкерлерін даярлау, мектеп және мектептен тыс білім беру, институтпен тығыз байланыса отырып, жергілікті орындарда мәдени шараларды ұйымдастыру.

Институт ағарту қызметкерлерін даярлау үшін алдымен, бір жылдық мектепке дейінгі тәрбие курсын, бір жылдық емле курсын, семинария бітірген мұғалімдерге арналған нұсқаушылар курсын, мектептен тыс білім беру курсын, бірінші баспалы мектептер үшін мұғалімдер даярлайтын курстарын ашады. Ілияс Жансүгіров осы курстарда оқып, қолына мұғалім деген анықтама алады.

Ташкентте Қазақ Халық Ағарту институты қазақ халқының бас көтерер азаматтары тоғысқан білім ордасына айналады. Өз кезегінде бұл оқу орнында Жүсіпбек Аймауытов, Ахмет Байтұрсынов, Темірбек Жүргенов, Хайретдин Болғанбаев, Мыржақып Дулатов, Санжар Асфендияров өз іздерін салғаны анық.

Танымал тарихшы Мәмбет Қойгелдиев бұл турасында мынадай дерек келтіреді: «Белгілі мемлекет қайраткері, мемлекеттік қызметін білім саласында бастаған Темірбек Жүргенов 1927 жылы жасаған баяндамасында 20-жылдардың басындағы қазақ қоғамындағы сауатсыздық 95% деңгейде болғандығын көрсетеді. Міне, осындай жағдайда білім жүйесінің алдында тұрған негізгі міндет, әрине, жалпы бұқара халықтың сауатын көтеру болғандығы түсінікті.

Негізі Қазақ педагогикалық курсы 1919 жылы 1 маусымда жеке педагогикалық училище болып бөлінеді де, 1920 жылы Қазақ Оқу-ағарту комиссариаты алқасының шешімімен Қазақ ағарту Институты болып қайта құрылады. Училищеге тиесілі материалдық-техникалық база түгелдей институтқа өтеді.

Ілияс Жансүгіров оқыған тұста институттың 1920-1921 оқу жылына байланысты даярлаған есебінде оқу орнының бірінші сатылы мектептерге мұғалімдер даярлау ісіне басымдылық беріп отырғандығы, тек қазақ тілінде оқулықтардың жоқ болуына, сондай-ақ педагог кадрлардың тапшылығына байланысты екі сатылы мектеп бағдарламасын ұстануға мәжбүр болып отырғандығы жөнінде айтылады.

Осыған орай 1922 жылдың 1 наурызына тиесілі оқытушылар тізімінен Абланов Сыдық (ана тілі), Байтурин Алажан (тарих), Байтурин Әділбек (математика), Байтасов Абдолла (қазақ тілі), Досмұхамедов Халел (гигиена), Колесникова Серафима Васильевна (орыс тілі), Тынышбаев Мұхамеджан (тарих), Жұмабаев Мағжан (педагогика), Ғалымжанов Файзулла (табиғаттану) және басқа оқытушылардың аты-жөнін кездестіруге болады.1923-1924 оқу жылында Қазақ ағарту институтында 259 адам білім алды.

Осы жұмыстардан кейін, Қазақ үкіметі 1925 жылы РСФСР Халық ағарту комиссариаты алдында Қазақстанда жоғары оқу орнын ашу туралы мәселе қояды да, оның келісімін алған соң, Қазақ ССР Халық комиссарлар кеңесі 1926 жылдың 15 тамызынан бастап Ташкент қаласында «Қазақ Жоғары Педагогикалық институты» деген атпен қазақ жоғары оқу орнын ашу туралы шешім қабылдайды.

Алматыда осы тұста 1924 жылы Ілияс Жансүгіров Казинпросқа директор болып тағайындалады.

Ол турасында архивте бұйрық та сақтаулы екен.

«Из Приказа Джетысуской областной инспекции Наркомпроса».

20 февраля 1924 г.

Пункт 2. На основании постановления Малого президиума облисполкома от 19 февраля за №15 пункт 2 на должность директора Киринпроса назначется школьный работник Джансугуров».

Орталық мемлекеттік архивтің деректер қорында: «Алматы қаласындағы Қырғыз педагогикалық курстың негізінде 1921 жылы құрылған Қырғыз педагогикалық училищесі 1922 жылы 14 желтоқсанда Қырғыз ағарту институты болып қайта құрылды. Кейіннен КазПИ-дің құрамына кірді»- деген мәлімет бар. Осы мәліметтерге қарағанда, КазПИ-дің алғашқы директорларының бірі Ілияс Жансүгіров болса керек.

М. ИМАНҒАЗИНОВ,
филология ғылымдарының докторы,

Е. БУЛАНОВ,
тарих ғылымдарының кандидаты.

Люди всегда пытались разгадать тайны мироздания: строение Вселенной, принципы бытия, роль и место в нем самого человека... Всемирный день философии – праздник, посвященный специалистам, профессионально занимающимся исследованием этих и многих других вопросов.

16 ноября – Всемирный день философии

Всемирный день философии (World Philosophy Day) был провозглашен на 33-й сессии Генеральной конференции ЮНЕСКО в 2005 г. и проводится в третий четверг ноября ежегодно. Эта наука, название которой происходит от греческого слова phílosophía и означает «любовь к мудрости» считается одной из самых древних — она возникла более 2,5 тыс. лет назад.

Инициатива проведения праздника зародилась в североафриканском государстве Марокко. Министр культуры страны обратился с письмом к Генеральному директору ЮНЕСКО, предложив посвятить день специалистам на основании весенних философских встреч, прошедших в г. Фесе. Заявка нашла поддержку, и дата приобрела международный статус. Сегодня День философии отмечается более чем в 70 странах-членах ЮНЕСКО во всем мире.

Идея учреждения даты заключается в создании общей платформы обсуждения происходящих в обществе глобальных социокультурных преобразований; приобщении людей к философскому наследию; расширении обыденного мышления для новых идей; стимулировании публичных дебатов мыслителей и гражданского общества по поводу вызовов, встающих перед обществом.

Множество мыслителей утверждали, что суть философии заключается в удивлении. И в самом деле, эта наука рождается из природного устремления человеческих существ интересоваться собой и миром, в котором они живут. В качестве рефлексии и любви к мудрости философия учит нас задавать вопросы, исследовать фундаментальные истины, выверять посылки и строить собственные выводы.

Об этом и многом другом по случаю знаменательной даты рассказала в интервью "Zhetisu Gazety" кандидат философских наук, преподаватель-лектор социально-гуманитарного направления Айган Калиевна Берикова, более 35 лет посвятившая преподаванию в Жетысуском университете им. И. Жансугурова.

Айган Калиевна родилась в селе Балтабай Енбекшиказахского района Алматинской области. Трудолюбие, стремление быть нужной людям и полезной обществу определило выбор профессии Айган Калиевны: с 1981 г. после окончания школы, в течении четырех лет она проработала старшей пионервожатой в средней школе Акбастау Алматинской области.

Желание продолжить образование способствовало поступлению на философско-экономический факультет Казахского государственного университета им. С.М.Кирова, который она успешно окончила в 1988 г., получив квалификацию «преподаватель философии». С этого времени началась трудовая деятельность Айган Калиевны как педагога высшей школы. Тогда же произошло первое знакомство молодого преподавателя с Жетысуским университетом, вылившееся в долгие годы творческой и плодотворной работы. Она прошла путь от ассистента до кандидата философских наук. В 2000 г. закончила аспирантуру по специальности «09.00.11 – Социальная философия». В 2010 г. защитила кандидатскую диссертацию по теме «Справедливость как социально-философская проблема». Научные изыскания А.К. Бериковой позволили углубить анализ исторических и современных типов учений о социальной справедливости в контексте социальных трансформаций и объяснить новые явления духовно-нравственных, политико-правовых, этнокультурных аспектов данной проблемы в историческом генезисе. Научный анализ изложен в монографиях: «Справедливость: социально-философский анализ», «Справедливость в контексте социальных трансформаций». Выпускники университета, которым Айган Калиевна читала лекции по философии, социологии и культорологии успешно работают в системе образования, культуры, науки и искусства, спорта, а также в других сферах нашего общества. Многие из них стали профессиональными педагогами, научными работниками, руководителями образовательного процесса как в школах, так и высших учебных заведениях.

Она является автором порядка 30 научных публикаций во внутривузовских, республиканских и международных изданиях.

Трудовые заслуги А.К Бериковой, отмечены медалями «К 50-летию ЖГУ», «Ерен еңбегі үшін» Жетысуского университета имени И.Жансугурова, а также Почетными грамотами Министерства образования и науки Республики Казахстан, акима Алматинской области.

- Айган Калиевна, в прошлом месяце у Вас был юбилей. Поздравляем Вас! Скажите, пожалуйста, какова роль философии в современном мире?

- Вопреки кардинальным изменениям, пережитым миром в целом и индивидуальной жизнью человека, основные потребности Homo sapiens сохраняют свою актуальность: стремление к взаимопониманию и любви, достижение поставленных целей, поиск смысла существования. Философия нацелена не столько на предоставление окончательных ответов на эти вопросы, сколько на обеспечение мыслящего человека инструментарием для бесконечных собственных попыток нахождения ответов. Философия, ни в коей мере не претендуя на роль целительницы души, тем не менее, всегда предлагала средства для нахождения островка надежды в бушующем море человеческих страстей.

Стремление к расширению границ видимого мира и его познанию всегда двигало человеком, а философия служила помощником на этом пути. Степень человеческих амбиций в познании и завоевании окружающего мира всегда была высока. Те физические или метафизические места, куда мог допрыгнуть или долететь человек, всегда измеряются и измерялись, прежде всего, возможностями человеческого воображения, нежели реальными ограничениями пространства, времени и обстоятельств. Образ и мысль всегда двигали человека так далеко, как он хотел. С моей точки зрения роль современной философии вообще и философа в частности состоит в том, чтобы налаживать Диалог: между людьми, группами, культурами и целыми странами. Философ призван быть посредником в коммуникациях самых разных уровней.

- Айган Калиевна, что является Вашим профессиональным девизом?

- Не девиз, а скорее всего, принципы, которыми руководствуюсь по жизни: честность в отношении с другими и самим собой, соблюдение справедливости, толерантность, а самое главное – человечность.

- Как Вы относитесь к своему ремеслу? Это Ваше призвание или только профессия?

- Считаю, что это моё призвание и миссия.

- Стереотип, согласно которому философия и наука являются чисто мужскими сферами профессиональной деятельности, достаточно распространен. Скажите, пожалуйста, что повлияло на то, чтобы Вы выбрали не совсем типичную для женщины профессию и стали кандидатом философских наук?

- Убеждена, что каждый человек приходит в этот мир с определенной миссией, возложенной Всевышним. Я не выбирала - это было предначертано судьбой.

- Среди исследователей, философов, ученых женщин заметно меньше, чем мужчин. Можете ли вы прокомментировать, почему так происходит?

- Думаю, в традиционном обществе, каковым является наше, при патриархальных отношениях, несмотря на её роль в семье, на гендерное равенство, культивируемое масс-медиа, статус женщины ниже, чем мужчин, то есть главенство в конечном итоге принадлежит ему. Сама природа наделила женщин другими функциями, против которых довольно-таки сложно противостоять. Следовательно, женщин-ученых меньше, хотя образованных, интеллектуальных представительниц слабого пола гораздо больше.

- Какова, на Ваш взгляд, роль гуманитарных знаний и в частности философии в жизни обычного человека в современном мире? Как он их применяет в своей повседневности?

- Знания — это источник света, разума. Посредством знаний человек осваивает мир, преобразует его и вместе с ним меняет самого себя. От простого к сложному, от известного к неизведанному, от тайного к явному, от конечного к бесконечному… Роль гуманитарных знаний определяются тем фактом, что в основе лежит сам человек, его духовный мир, его человечность.

- Продолжите фразу. Философия для вас это -…

- Мировоззрение, призвание, стиль и образ жизни, способ выражения своего Я.

НАИБОЛЕЕ ВАЖНЫМИ НАПРАВЛЕНИЯМИ В ФИЛОСОФИИ СЧИТАЮТСЯ:

- Онтология — это учение о бытии, выступающее в системе философии одним из базисных её компонентов; раздел философии, изучающий фундаментальные принципы устройства бытия, его начала, сущностные формы, свойства и категориальные распределения.
- Гносеология — это учение о возможности познания мира человеком, структуру познавательной деятельности, формы знания в его отношении к действительности, критерии истинности и достоверности знания, его природу и границы.
- Аксиология — наука о духовных ценностях; философская дисциплина, исследующая категории ценностей как смыслообразующих оснований человеческого бытия, задающих направленность и мотивированность человеческой жизни.
- Логика — наука о законах мышления, методах идеализированных рассуждений, выражающих результаты рациональной мыслительной деятельности человека, а также о языке как средстве такой деятельности.
- Этика — учение о морали; область социально-философских исследований, в рамках которой изучается мораль, выражающая особую сферу надбиологической регуляции человеческих отношений и связанные с ней высшие ценности и идеалы долженствования.
- Эстетика — наука о прекрасном; философское учение об искусстве как особом виде общественной идеологии, посвящённое исследованию идейной сущности и форм прекрасного в художественном творчестве, в природе и в жизни.
- Философская антропология — в широком смысле слова – философское учение о человеке, его «сущности» и «природе»; в этом значении охватывает самые разные философские направления в той мере, в какой в их рамках представлены те или иные способы осмысления человека, и пронизывает собой всю историю философии.

УЧЕБА БЕЗ ГРАНИЦ:
уникальные возможности обучения за рубежом для студентов

Обучение за границей — заветная мечта многих студентов. Ведь это не только путь к престижному образованию, открывающему перспективы для высокооплачиваемой и интересной карьеры, но и уникальная возможность погрузиться в многообразие мировых культур, познакомиться с образом жизни передовых стран. Однако получить грант и стипендию иностранного вуза непросто, а сам процесс поступления — довольно тернистый путь из подготовки документов и прохождения собеседований. Так что даже самые амбициозные порой отказываются от этой идеи. Но не стоит опускать руки, ведь есть варианты, позволяющие организованно и с комфортом отправиться на учебу в страну мечты. Один из таковых - академическая мобильность. Немаловажным здесь является то, что в стенах нашего университета функционирует отдел международного сотрудничества, специалисты которого всегда с радостью готовы прийти на помощь.

У ЖУ им. И. Жансугурова множество партнеров-университетов по всему миру, что предоставляет студентам широкий выбор возможностей для обучения. В списке доступных для учебы стран - Польша, Чехия, США, Турция, Италия, Южная Корея и многие другие.

Подробнее о программе, условиях участия и возможностях, которые она открывает, нам рассказал директор центра международного сотрудничества и стратегического развития ЖУ им. И. Жансугурова Гульмаржан Бектенова, а также студенты, которые уже смогли осуществить свою мечту о зарубежном образовании.

- Гульмаржан Бахитжановна, на Ваш взгляд, почему казахстанские студенты стремятся пройти обучение в иностранных вузах?

- Казахстанские студенты стремятся пройти обучение в иностранных вузах по разным причинам. Некоторые из них ищут более широкие образовательные возможности, доступные за границей, включая программы и специализации, которые могут быть недоступны в Казахстане. Другие мотивации включают желание получить международный опыт, улучшить знание иностранных языков, а также расширить свои горизонты и культурное понимание. Преподаватели же могут искать работу за рубежом для развития своей карьеры, исследований или преподавания в международной среде.

- Когда был создан центр международного сотрудничества и стратегического развития? Основная цель его деятельности?

- Ранее был отдел Болонского процесса, а с 2016 г. функционирует отдел международного сотрудничества, который работает по направлениям международного сотрудничества. В их числе обмен студентами и преподавателями, академическая мобильность и другие. Программы могут отличаться по уровню образования, странам-партнерам и сферам обучения. Также в нашей компетенции организация международных программ обмена обучающимися, педагогическими и научными работниками; установление связей с зарубежными организациями образования, науки, культуры, международными организациями и фондами.

- Сколько студентов и преподавателей находятся за границей в данное время?

- На данный момент 20 студентов обучаются за рубежом за счет республиканского бюджета и за счет внебюджетных средств университета (США, Испания, Польша, Турция, Ю. Корея, Малайзия) и 2 человека из числа ППС проходят научную стажировку в США и Испании.

- Кто может подать заявку на участие в программах обмена?

- Студенты всех факультетов очной формы обучения могут принять участие в конкурсе, начиная со второго курса.

- Что необходимо студентам для участия в данных программах?

- Требования для участия могут различаться в зависимости от конкретной программы и страны-партнера. В большинстве случаев, студентам может потребоваться хорошая успеваемость, знание иностранного языка (IELTS от 5.5 и выше), мотивационное эссе и рекомендации. Существенно повысить шансы одобрения заявки может участие студента в различных научных мероприятиях. Также предпочтение отдаётся тем, кто ранее не участвовал в программах обмена. Эти требования могут быть уточнены отделом международного сотрудничества.

- Куда обращаться за подробной информацией?

- Intercenter@zu.edu.kz, ЖУ, 1 корпус, 309 кабинет

- Как происходит отбор на программу?

- Мы отбираем кандидатов из числа подавших заявку студентов на конкурсной основе. Конкурс на обучение за счет республиканского бюджета проводится один раз в год. С начала сентября до середины февраля нужно сдать документы и IELTS. Чем выше показатели IELTS и GPA, тем больше шансов на обучение в более престижных университетах. GPA должен быть от 3.0 и выше, IELTS - от 5.5 band score.

- Контролирует ли вуз процесс обучения ребят в иностранном вузе?

- Обязательно. Предварительно обговаривается учебный процесс, согласовываются образовательные программы и количество кредитов ECTS, получаемых в ВУЗе-партнере. Все студенты находятся на связи с координатором по мобильности.

- Что предоставляется бесплатно, а что оплачивается за счет студентов?

- Если студент едет за счет республиканского бюджета, то все расходы полностью покрываются за счет гранта, включая перелет, страховку, проживание, визовые сборы. В остальных случаях университет помогает частично с перелетом.

- Как происходит зачёт по пропущенным студентом предметам в ЖУ за время поездки?

- Перезачёт результатов обучения на время обмена осуществляется по решению аттестационной комиссии после рассмотрения документов, подтверждающих освоение ряда дисциплин в принимающем университете. Дисциплины, пройденные во время мобильности, включаются в транскрипт и приложение, которое выдается по окончании университета.

- Как, на Ваш взгляд, программа академической мобильности повлияла на качество образования и на студентов в целом?

- Положительно, конечно же. Есть студенты, которые после гранта готовы пройти дополнительное обучение на 1 семестр уже за свой счет. Это огромный опыт, который расширяет возможности и показывает, насколько многогранен мир. Немаловажный фактор – это иностранная среда, где студент полностью вовлекается в познавательный мир обучения и оценивает информацию с разных точек.

Дана Досан, студентка 3 курса ПК, Высшей школы гуманитарных наук: «Программа академической мобильности открывает множество дверей на вашем жизненном пути!»

Уже прошло более двух месяцев с тех пор, как я учусь в Университете Омера Халисдемира в турецком городке Нийде, в рамках программы академической мобильности. И хотя учебный план и лекции несколько отличаются от образовательной программы в нашей стране, я полностью вошла в ритм учебного процесса и адаптировалась.

За период обучения я успела посетить также Анталию, Стамбул, Анкару и Мерсин. Особенно запомнилась мне волшебная Каппадокия. Изумительное шоу воздушных шаров - поистине сказочное зрелище. Также во время своего путешествия я впервые увидела Средиземное море, побывала в международном парке развлечений. Я трепетно берегу каждое мгновение и пронесу их через всю свою жизнь.

Мой совет студентам, которые еще думают, стоит ли им подавать документы: никогда не сомневайтесь! Программа академической мобильности привнесет в вашу жизнь новые знакомства и множество возможностей. Это большая удача – провести полгода в стране мечты с пользой и удовольствием. Такую возможность нельзя упускать! Покидая зону комфорта, отправляясь в совершенно неизведанную страну, вы навсегда поменяете свое мировоззрение и отношение к миру. Увидев воочию красоту одной страны, вы захотите покорить весь мир.

Арай Садырова, студентка 2 курса ПК, Высшей школы гуманитарных наук: «Мой опыт участия в академической мобильности»

Одной из самых моих заветных желаний было учиться и прожить студенческую жизнь за рубежом. Об академической мобильности я узнала от своего преподавателя-лектора по турецкому языку Ашимовой Малики Гениевны. Я очень благодарна ей за поддержку и веру в меня. Со сбором документов мне помогали координаторы центра международного сотрудничества. В первую очередь был важен транскрипт с баллами, подтверждающий хорошую успеваемость в учебе, а также прохождение собеседования.

Турция— прекрасная страна, которую я мечтала посетить еще с детства. Ее культура знакома мне по прочитанным книгам. Перед поездкой в моей голове уже сложились определенные представления и ассоциации. И я не ошиблась. Реальность стала намного лучше моих ожиданий!

Передо мной открылось множество возможностей. Познавать культуру другого народа, изучать достопримечательности и окрестности, иметь друзей с разных стран, практика языка – это самый большой вклад в себя.

Я приняла участие в программе, прежде всего из-за языковой практики. Изучение английского и турецкого языков обязывает погрузиться в среду: так получится гораздо эффективнее прокачать свои знания. Кроме того, университет предоставляет отличные возможности для развития лидерских навыков и участия в различных организациях. Академическая мобильность — это прекрасный способ провести полгода за границей, получая новый опыт, знания и завести друзей со всех уголков мира.

7-8 стр. подготовлены Аидой АХМЕТОВОЙ.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ: І.ЖАНСҮГІРОВ АТЫНДАҒЫ ЖЕТІСУ УНИВЕРСИТЕТІ

Медиаорталық басшысы
Баян Шаянбаева

Бас редактор: А. Иебекова
Тілші: С. Әшірбекова
Корректор: А. Ахметова
Дизайнер: Н. Елшібеков
Фотограф: А. Капиев

● Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және Коммуникация министрлігі, Байланыс, ақпараттандыру және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы мемлекеттік бақылау комитетінде 2018 жылғы 27 қарашада тіркеліп, № 17378-Г куәлігі берілген.
● «Жетісу университеті» газеті медиаорталықта теріліп, беттеледі.
● Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді.
● Газет айына бір рет шығады.
● Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үйде, «Алматы - Болашақ» АҚ филиалы «Офсет» баспаханасында басылады.

МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ:
Талдықорған қаласы,
Жансүгіров көшесі, 187 а.
Байланыс телефоны: 12-00

Индекс 64568
Тапсырыс №1357
Таралым 2000 дана